

Glas zaveznikov

Leto II - Št. 276

Informacijski dnevnik A. I. S.

Cena 4 lire

TRST, torek 14. maja 1946

UREDNIŠTVO: Via S. Pellico 12 Telefon št. 93354 in 94473

UGLASI: Cena za milimeter visine (širina ena kolona): trgovski L. 27, mrtvaški L. 56 (osmrtnice L. 100), objave L. 20, finančni L. 15, pravni L. 45. V vsebini lista (tekstni oglaš): L. 45. Davek na vsot. Pridelavo v naprej. Oglase sprejema izključno: S.P.I. Società per la Pubblicità in Italia, Trst, ul. Silvio Pellico št. 4. Tel. 94044. Cena posamezne številke L. 4 (zaostale L. 8). Rokopisno ne vračamo.

„Jugoslavija, ki ni štedila s krvjo svojih sinov,“

UNRRA JUGOSLAVIJI

London, 14. maja
Po uradnih podatkih je ustanova UNRRA rešila pred lakoto od 60 do 90% prebivalstva bosanske pokrajine in Like. Pred isto nevarnostjo je rešila 120.000 izmed 200.000 prebivalcev iz bližnje okolice Bihaća.

Delo, ki ga je izvedla ustanova UNRRA, je bilo tako učinkovito, da so tamkajšnji kmetje izjavili skupini dopisnikov, ki je obiskala te kraje, da prihajajo zimo ne bodo potrebovali pomoči od ustanove UNRRA, če bodo letošnje poletje dobre vremenske prilike. Zdi se verjetno, da bo lahko ustanova UNRRA po pomoči, ki jo je nudila, prenehala delovati v Bosni, ko bodo spravili pridelek, ne da bi to imelo kakšne posledice na stanje prehrane.

Uradniki ustanove UNRRA v Bosni tega še ne morejo potrditi, ker so zaskrbljeni zaradi zamud, ki so nastale pri pošiljanju žita v Jugoslavijo. Dopisnike so povabili, da obiščejo Liko, ker je to dežela, kjer vlada brezupna potreba po pomoči ustanove UNRRA.

V vseh krajih, ki so jih obiskali dopisniki, se ljudstvo pritožuje, da ne more kupiti živeža, ki ga dobavljajo ustanova UNRRA. Neka družina je izjavila, da nima druge hrane kot kruh, ker nima potrebnih sredstev, da bi si kupila kaj drugega razen žita, ki ga prodajajo po 5 dinarjev kilogram. Po mnenju dopisnika lista „New York Times“ gotovina družina ni imela možnosti kupiti masti in vitaminov, ki jih dobavljajo ustanova UNRRA.

Dejstvo, da UNRRA ne more sama nadzorovati razdeljevanja hrane ter je v velikem delu odvisna od vladnih uradov, katerim je dobavljala blago, je eno izmed tistih resnih vprašanj, ki ga mora premagati ustanova UNRRA v Jugoslaviji.

NOVI BRITANSKI POSLANIK PRI JUGOSLOVANSKI VLADI

London, 14. maja
Novi britanski veleposlanik pri jugoslovanski vladi bo bivši glavni konzul Velike Britanije v Alžiru, Charles Brinsley Peake. Star je 49 let. Bil je politični svetovalec generala Eisenhowerja v zadnjem obdobju vojne. Pred tem je bil pomočnik lorda Halifaxa, bivšega britanskega veleposlanika v Washingtonu.

FRANCOSKI SOCIALIST O KOMUNISTIH

Pariz, 14. maja
V volutnem govoru v Monticou, ki je glavni tajnik francoske socialistične stranke Daniel Mayer opisal razloge, zakaj njegova stranka ni sprejela predloga za združitve s komunistično stranko. Grajal je tih soglasje komunistov z Moskvom.

„Socialisti — je rekel — preveč ljubijo svobodo, da bi sprejeli pravi verski mističizem, ki preuči prave tovaršne komuniste do Stalinov.“

ANGLIJA PODPRA POLJSKO OBNOVO

London, 14. maja
V pristaniskih Gdansk in Gdyni razstavljajo gradbeni material v vrednosti pol milijona angleških funtov, ki ga je Velika Britanija poslala Poljski.

Na Poljskem je približno 70% težavno v slabem stanju in jih bo treba obnoviti. Zaradi porušeneh mostov in slabih lokomotiv traja demontaža vojaških vozil, ki so pred vojno vozili vlakom pet do šest ur, celih 17 do 20 ur. Te zamude bi lahko resno poslabšale prehranjevalno krizo. Včasih se dogodi, da ima Varšava zalogo hrane, ki zadostuje za dva dni in se ta je omejena.

OPAZOVALCI PRI POIZKUSU Z ATOMSKO BOMBO

Washington, 14. maja
Podadmiral Blandy, poveljnik kopnih in mornariških sil, ki bodo v tem poletju izvedle poizkuse z atomsko bombo, je izjavil na tiskovni konferenci, da bodo mogli opazovalci in častniki videti splošno razpadanje ladij in ostalih vojaških sil na atolu Bikini pred in po poizkusu, tako z morja, kakor tudi iz zraka.

Prejel sem zemljevid s predlogi, na katerem so se črte tako krizale, da se nisem mogel pravilno znajti, pravi maršal Tito na mladinskem kongresu v Zagrebu o razmejitvenih predlogih zavezniške komisije za Julijsko krajino

BEograd, 14. maja — Ob otvoritvi III. mladinskega kongresa Jugoslavije v Zagrebu je maršal Tito imel dolg govor, v katerem je obravnaval številna sodobna vprašanja kot obnovo Jugoslavije, naloge mladine pri obnovi države, pomoč ustanove UNRRA in zelo sporno vprašanje Julijske krajine in Trsta.

Maršal je razpravljal o težkočah, ki jih ima država: „Mi težav ne prikrivamo in jih nismo nikdar podcenjevali. Boljše je, da se jih zavedamo in smo nanje pripravljeni. Dosegli smo vojaško zmago, slavno zmago, za katero se je ves naš narod boril, zmago, ki bo vpisana v našo zgodovino in postala naša narodna junaška pesem. Izvojevali smo pa tudi politično zmago. Danes sloni jugoslovanska ljudska federativna republika na trdni podlagi. V preteklih mesecih so se pokazale spremembe na notranjem političnem in gospodarskem polju naše države. Monarhija in vse to, kar nas je z njo vezalo, smo odpravili. Vzpostavili smo ustavo, na katero je lahko ponosen vsak državljan. V preteklem letu smo dosegli pri obnovi take uspehe, če pride kdo v našo državo, ne more verjeti svojim očem. Številne tovarne, ki so jih Nemci porušili pri svojem umiku, smo obnovili in postavili v obrat. Mi sami smo bili uničili nekatere teh tovarn, da smo tako uničili oskrbovalne vire sovražnika, ko smo se v tej vojni borili na življenje in smrt. Spominjam na dejstvo, da smo bili prisiljeni uničiti med vojno nekatere tovarne zato, da bomo v stanju jih ponovno zgraditi. Želim pa poudariti, da je to le majhen del tega, kar nameravamo storiti; nameravamo zgraditi mnogo več.“

Prva pomoč od ZSSR

Ko je govoril o prehranjevalnem položaju države, je Tito izjavil, da je uspelo vladi v najtežjih dneh po končani vojni to, da ni niti en sam jugoslovanski državljan umrl od lakote. V ta namen — je rekel — so storili nadčloveške napore pri prevažanju živeža z ene na drugo stran države. „Razumljivo je — je rekel Tito — da smo po ustanovi UNRRA dobili pomoč od naših zaveznikov. Predstavniki zavezniških držav so razumeli, da država, kot je Jugoslavija, ki ni štedila s krvjo in življenji svojih sinov, zasluži pomoč za svoje državljane. Ob številnih prilikah sem izrazil našo hvalečnost zaveznikom. Vsekakor pa smo dobili prvo pomoč od naše bratke Sovjetske zveze.“

Tito je govoril o novih gradnjah v državi in je rekel, da mladina v Vojvodini gradi zdaj 90 km dolgo železniško progo. Rekel je tudi, da bodo kmalu pričeli z deli za novo sodobno avtomobilsko cesto med Beogradom in Zagrebom. „Prizna-

Istra, Trst, Slovensko Primorje

„Rad bi vam rekel nekaj besed o vprašanju, ki zanimajo danes vsakega državljanca — je nadaljeval Tito — in to v prvi vrsti vprašanje Istre, Tovarših, v času osvoboditve boja naše države nismo nikoli opustili misli, da osvobodimo naše brate, ki so živeli izven naših meja. Ljudstvo Istre in Slovenskega Primorja je žrtvovalo vse in se je borilo za osvoboditev, da bi se združilo z ostalimi brati v Jugoslavijo. Zelo nam skušamo z vsemi našimi silami doseči to, da bi končno novejšino in popolnoma prišli do naših pravic. Nekateri izmed naših zaveznikov ne priznavajo tega pravice. Tako nasprotujejo ljudstvu, ki želi in ima pravico živeti v Jugoslaviji. Ti zavezniški želijo urediti zadevo drugače. Znano vam je, da je bila v Julijski krajini zavezniška komisija, ki je preučila etnični in zgodovinski položaj. Komisija je predložila svoja poročila in na podlagi teh so se pričela v Parizu pogajanja med širimi velesilami. Ta pogajanja niso imela nobenega uspeha, ker smo mi rekli: „Mi ne moremo nikakor spreminiti naših zahtev, ker so upravičeni.“ Odločno vztrajamo pri naših zahtevah in imamo nezrušljivega zaveznika, Sovjetske zveze. Molotov, vodja sovjetske delegacije, brani naše pravice, kot da bi bil eden izmed nas, ker je popolnoma prepričan, da je stvar, ki jo brani, pravica. Stavi li so razne predloge. Prejel sem zemljevid s temi predlogi, na katerem so se črte tako krizale, da se nisem mogel pravilno znajti. Zaradi tega je bila Wilsonova črta, potem neka druga, Morganova črta, ameriška, angleška, francoska in vrag ved kaj kakega (je sovjetska). Če se pa ta zemljevid preuči, se vidi nekaj, kar stiska srce in se vpraša, zakaj vse to, zakaj toliko spletkarstvo za kos mesa z našega telesa in zakaj nas hočejo popolnoma izročiti tujemu izgravanju. Zakaj bi morala biti ravno naša država tako nepravilno kaznovana kljub dejstvu, da je toliko žrtvovala za skupno stvar zaveznikov. Naše zahteve na konferenci vselej temeljejo na etničnih, gospodarskih, zemljepisnih in strateških razlogih. Sklenili so tudi, da bodo upoštevali mi samo etnične razloge in mi smo na to pristali. Če je pa res, da se mora upoštevati takozvan atlantski listino, se želi večina Italijanov, kakor tudi Hrvatov in Slovencev, ne glede na narodnostne razlike, priključiti mladi Jugoslaviji. Zavezniški pa ne dovolijo. In pravi: Kakšen etnični značaj ima n. pr. za Anglijo Afrika, kjer živijo razni narodi, ki niso angleškega plemena? Nadalje vas vprašam: Kakšni etnični činitelji govorijo v prid Ameriki na področju Tihga Oceana, kjer živijo Japonci in Malajci? Medtem ko uživata Anglija

in Združene države pravico vladati nad drugimi narodi, mi nimamo niti pravice rešiti svojih bratov. Skrbita za usodo Italijanov, ki želijo priti pod Jugoslavijo, ne zanima ju usoda Slovencev in Italijanov, ki si ne želijo priti pod Italijo. V tem primeru ne verjamem v iskrenost etničnega načela. Tu ne gre za etnično načelo, ampak morajo biti drugi činitelji. Tudi če bi sprejeli črto, ki jo je predlagal Bidault, in sicer ono, ki toče vzdolž obale in izpušča vasa mesta in nam ostane komaj Pulj, kako bi mogla živeti ta mesta brez zaledja?

Kakšni etnični činitelji so to? Ne gospoda, gre samo za strano.

„Tretji ima velik pomen za našo državo in zato bomo vztrajali pri tej točki. Tovarših in tovaršice, to je pravi položaj, toda rečem vam lahko samo to, da bomo vedno branili te naše pravice. Ne bom se spuščal v podrobnosti. Naše brate v Istri bodisi Slovence, Hrvat ali Italijane, obveščam po njihovih zastopnikih, ki so tu prisotni, da bomo varovali in branili njihove koristi in si bomo prizadevali urediti njihove želje, da bi se združili z Jugoslavijo in pričeli novo življenje ločeno od tujih vladav. Možnost svobodnega razvoja na vsakem polju ne glede na narodnost.“

Pogodbe s slovenskimi državami

„Rad bi spregovoril nekaj besed o naših bratskih odnosih do drugih slovenskih držav. Znano vam je, da smo večkrat sklenili pogodbo o medsebojni pomoči in prijateljstvu s prijateljico Češkoslovaško, predtem smo pa sklenili pogodbo s Poljsko, lanske leto pa s Sovjetsko zvezo. Šli bomo po naši poti, ne da bi se ozirali na to, kar odločajo drugi, da bomo odločili v Parizu. Se namreč bomo delali na tem, da ustvarimo neporušljivo prijateljstvo in sodelovanje med slovenskimi narodi, kar bo jamstvo, da se bo lažje dosegel svetovni mir, njegova obramba in da se prepreči vsi politični in reakcionarni, ki ponovno uporabljajo vse fašistične elemente, da bi povzročili med nami nerode.“

„Mi nismo sklenili teh pogodb, da bi grozili drugim narodom, ampak zato, da si zagotovimo bodočnost in jamstvo, da naša država ne bo doživela usode kot v preteklosti. To velja tudi za države, s katerimi smo sklenili pogodbe. Naše zavezništvo in sodelovanje s Sovjetsko zvezo je imelo velike koristi. Sodelovanje s ostalimi slovenskimi državami in Jugoslavijo nam dopušta, da jim v veliko pomoč pri obnovi naše države. Sodelovanje med balkanskimi državami, med Albanijo in Jugoslavijo med Romunijo in Jugoslavijo nam dopušta, da lahko mirno gledamo v bodočnost. Se bolj bomo poglobili te odnose. Zdi se ustvarjamo novo središče za mir in ne za vojno, kakor so nekdanji mislili.“

„Naš narod ne zahteva tega, kar ni njegovo, ne bo pa odstopil ničesar, kar je njegova last.“

Maršal Tito je zaključil svoj govor s pozivom mladini Jugoslavije obeh spolov, naj tudi v bodoče delo z istim poletom in navdušenjem pri obnovi svoje države.

„Niti posamezniki in niti posamezne majhne skupine, ki sanjajo o vsakovrstnih spremembah — je izjavil maršal Tito ob zaključku svojega govora — nas ne bodo moglo motiti.“

Zvečer je bila v Zagrebu velika

„Ta Kang Paos poroča, da se južno od Gangčuna zbira komunistična sila, da bi ovirale vladne čete, ki se pomikajo proti severu v smeri mandžurske prestolnice. Druga poročila javljajo, da so se na meji pokrajine Jehol v jugozahodni Mandžuriji začeli boji s komunističnimi četami, ki silijo na področje biza Lueninga, medtem ko je 60.000 moč komunističnih čet doseglo pokrajino Hopei.“

„Niti posamezniki in niti posamezne majhne skupine, ki sanjajo o vsakovrstnih spremembah — je izjavil maršal Tito ob zaključku svojega govora — nas ne bodo moglo motiti.“

Zvečer je bila v Zagrebu velika

„Niti posamezniki in niti posamezne majhne skupine, ki sanjajo o vsakovrstnih spremembah — je izjavil maršal Tito ob zaključku svojega govora — nas ne bodo moglo motiti.“

Zvečer je bila v Zagrebu velika

„Niti posamezniki in niti posamezne majhne skupine, ki sanjajo o vsakovrstnih spremembah — je izjavil maršal Tito ob zaključku svojega govora — nas ne bodo moglo motiti.“

Zvečer je bila v Zagrebu velika

„Niti posamezniki in niti posamezne majhne skupine, ki sanjajo o vsakovrstnih spremembah — je izjavil maršal Tito ob zaključku svojega govora — nas ne bodo moglo motiti.“

Zvečer je bila v Zagrebu velika

„Niti posamezniki in niti posamezne majhne skupine, ki sanjajo o vsakovrstnih spremembah — je izjavil maršal Tito ob zaključku svojega govora — nas ne bodo moglo motiti.“

Zvečer je bila v Zagrebu velika

„Niti posamezniki in niti posamezne majhne skupine, ki sanjajo o vsakovrstnih spremembah — je izjavil maršal Tito ob zaključku svojega govora — nas ne bodo moglo motiti.“

Zvečer je bila v Zagrebu velika

AMERIŠKI GOSPODARSTVENIKI VINCENT BENDIX

znani ameriški inženirski in iznajdatelj, katerega iznajdbe so veliko koristile zavezniškim vojaškim napotom na vseh bojiščih sveta.

Poziv Herberta Morrisona evropskim socialistom

Herbert Morrison, predsednik britanskega državnega sveta in vodja britanske laburistične stranke, je govoril na proslavi dela v Londonu in izjavil, da britanska vlada pri njeni gospodarski in socialni politiki obnove vodi načela levitarske politike.

Morrison je pozval svoje evropske socialistične prijatelje, naj sledijo primeru britanske vlade. Poudaril je, da vlada v mnogih evropskih državah politična, gospodarska in socialna nestanovitnost. Ta nestanovitnost — je nadaljeval — pomeni nevarnost pri ustanavljanju in utrditvi demokratičnih vlad. Ta nevarnost ni bila nikdar tako velika, kot je danes ob zaključku velike vojne. Zaradi tega imajo socialistične ali socialno demokratske stranke, ki skupno stremijo za doseg socialnega in gospodarskega napredka, posebno težko nalogo pri svobodnem delovanju v parlamentarnih in krajevnih ustanovah svojih dežel.

Morrison je nato pozval socialistične in socialno demokratske stranke v Evropi, naj ne sprejemajo s takšno lahkovostjo skupnih list pri volitvah, ki so sestavljene iz različnih sestavnih delov in katerih namen je izločitev delovnega parlamentarne opozicije, ki ima svoje naloge v delovanju parlamentarne demokracije, ki je prav tako važna za resnično demokracijo kot delovanje večine.

„Mi se nismo borili proti diktaturam ene stranke v Nemčiji, da bi zidali stori vse, kar je mogoče, da bi jo posnemali po končani vojni. Britanski socialisti so si sedeli smeri, ki sem jo omenil ter so aragati držali priznanja iz naklonenosti, ki jim jo je izkazal britanski narod v svobodnih volitvah.“

Glasovanje o vrnitvi grškega kralja bo 1. IX. 1946

ATENE, 14. maja — Nadškof Damaskinos je izjavil v parlamentu, da bo plebiscit o vrnitvi kralja Jurija v Grčijo 1. septembra. Dejal je, da bi bilo podaljševanje sedanjega negotovnega stanja o bodočem režimu v Grčiji škodljivo za narodne interese.

Izjavo so podprali v dolgem odobravanjem poslanci in običajno, ki je bilo na galeriji in vzklikali: „Zinaveli kralja. Sililo se je tudi: „Možemo vzklikati: „Možemo večjo Grčijo, ko je regent dejal, da se morajo grške pokrajine, ki jih je usoda držala do zdaj izven grških meja, vrniti domovini in jim mora Grčija zagotoviti to, kar jim je potrebno. Nato je regent prešel na dodekaneške otoke in severne meje.

Predhodno so javili, da je kralj Jurij odobril datum za plebiscit. Na zasедanju parlamenta, ki se je sestel priokoli 10. letih, so poslanci evropskega glava, ki ga je štital Damaskinos, Rojalisti razpolagajo z 250 sedeži od 354. Vlada si je zagotovila večino 206 glasov.

V odgovor na vprašanje laburističnega poslanca Seymourja Cocksja je britanski podtajnik za zunanje zadeve Hector McNeill odgovoril v spodnji zbornici, da sta vladi Velike Britanije in Združenih držav pristali na prošnjo grške vlade, naj pošlje zavezniško poslanstvo v Grčijo, kjer bi priustvovala pri pregledu volivnih imeniov za glasovanje o ustavo.

Nato je izjavil, da je britanska vlada vedno izražala svoje mnenje, da bi bilo priporočljivo odločiti plebiscit na leto 1948; ker pa gre za notranje vprašanje Grčije, ni mogoče nasprotovati želji, ki jo je izrekla grška vlada, da naj bi izvedli plebiscit takoj po pregledu volivnih imeniov.

London, 14. maja
Odpodlanstvo britanske vlade se po najnovejših vesteh kljub prekinitvi pogajanj v Simli ne bo vrnilo v domovino. Njegovi člani se bodo sestali z Mahatmo Gandhim, da bi se posvetovali o nadaljnjem razvoju razgovorov o bodočem ustavnem položaju Indije. Po tiskovnih poročilih se bosta sestala mogoče tudi predsednik kongresne stranke Mahatma Azad in predsednik muslimanske zveze Jinnah vsak posebej s člani odposlanstva.

Dopisnik BBC poudarja, da je prišlo vladno odposlanstvo v Indijo z nalogo, da izvede čim prej prenos oblasti na demokratsko indijsko vlado; to je še vedno ostala naloga odposlanstva. Dopisnik je mnenja, da bo odposlanstvo ob doletenem času izjavilo, kakšen je njegov naer za rešitev tega vprašanja in kakšne ukrepe namerava storiti za prenos oblasti. Gandhi je izjavil nekaterim svojim pristajem v Simli, da prekinitve pogajanj ne pomeni, da bi britansko vladno odposlanstvo popolnoma propadlo pri izpolnitvi svoje naloge in da niti indijski predstavniki ne bodo odptovalili iz Simle praznih rok kot preteklo leto. Gandhi je izjavil poleg tega, da ne dvomi v dobre namer britanskega vladnega odposlanstva.

V političnih krogih v Novih Delihih si razlagajo uradno poročilo o nenadnem zaključku konference v Simli s tem, da se je britansko ministrsko odposlanstvo zaradi pomanjkanja sporazuma med muslim-

anskim zvezo in kongresno stranko odločilo vztrajati na zahtevah, ki jih je imelo za osnovne pogoje bodoče ustavne ureditve v Indiji. Ti pogoji so sestava začasne indijske vlade in odbora za sestavo nove ustave.

Angleški listi v svojih uvodnihk razpravljajo o koncu konference v Simli ter poudarjajo tekoče, na katere je konferenca zadel. Dopisnik „Daily Sketch“ pravi: „Iz kratkih poročil moremo sklepati, da so imeli iskreno namero do seš sporazum. Četudi je konferenca se končala, bodo nadaljevali z vsemi silami za doseg sporazuma v vseh spornih vprašanjih.“

Konservativni „Daily Telegraph“ piše: „Zdaj, ko so razpuščili konferenco, stoji britansko vladno odposlanstvo pred nalogo, ki je veliko bolj zapletena in teška, kot pa je bila v začetku. Razlika med obena nasprotnima strankama se je od nedavnih volitev ojačila v vsej državi. Te volitve, ki so bile pod grožnjo državljanske vojne med dvema najmočnejšima strankama, niso bile dobro pripravila za odposlanstvo britanske vlade. Zdi se, da upamo samo, da bodo zaradi verjetnih posledic sedanjega zastojai indijske stranke pripravljene ponovno vzeti v pretres vprašanja, ki so jih začele reševati med seboj pri razgovorih v Simli. Iz takšnega zbližanja lahko sledi popolna svoboda in mir v Indiji.“

Liberalno glasilo „News Chronicle“ piše: „Stojimo na izhodnih točki ter imamo edino tolažbo, da se mora zdaj ostali svet zavedati težav, s katerimi se moramo boriti. Toda položaj ne more ostati na tej točki. Delo odposlanstva britanske vlade se ni zaključeno. Odrvr ima odgovornost, da predlaga nadaljnji postopek in ga uresniči.“

85 SMRTNIH OBSODE ZARADI MATHAUSENA

Dachau, 14. maja
Ob zaključku razprave proti 61 članom uprave koncentracijskega taborišča v Mathausenu je sodišče obsodilo na smrt z obsejem 58 obtožencev, ostale tri pa na do smrtne ječe.

Britanska obveščevalna služba za Nemčijo javlja, da bo razprava proti devetim članom uprav taborišča v Mathausenu je sodišče obsodilo na smrt z obsejem 58 obtožencev, ostale tri pa na do smrtne ječe.

Britanska obveščevalna služba za Nemčijo javlja, da bo razprava proti devetim članom uprav taborišča v Mathausenu je sodišče obsodilo na smrt z obsejem 58 obtožencev, ostale tri pa na do smrtne ječe.

Britanska obveščevalna služba za Nemčijo javlja, da bo razprava proti devetim članom uprav taborišča v Mathausenu je sodišče obsodilo na smrt z obsejem 58 obtožencev, ostale tri pa na do smrtne ječe.

Britanska obveščevalna služba za Nemčijo javlja, da bo razprava proti devetim članom uprav taborišča v Mathausenu je sodišče obsodilo na smrt z obsejem 58 obtožencev, ostale tri pa na do smrtne ječe.

Britanska obveščevalna služba za Nemčijo javlja, da bo razprava proti devetim članom uprav taborišča v Mathausenu je sodišče obsodilo na smrt z obsejem 58 obtožencev, ostale tri pa na do smrtne ječe.

Britanska obveščevalna služba za Nemčijo javlja, da bo razprava proti devetim članom uprav taborišča v Mathausenu je sodišče obsodilo na smrt z obsejem 58 obtožencev, ostale tri pa na do smrtne ječe.

Britanska obveščevalna služba za Nemčijo javlja, da bo razprava proti devetim članom uprav taborišča v Mathausenu je sodišče obsodilo na smrt z obsejem 58 obtožencev, ostale tri pa na do smrtne ječe.

Britanska obveščevalna služba za Nemčijo javlja, da bo razprava proti devetim članom uprav taborišča v Mathausenu je sodišče obsodilo na smrt z obsejem 58 obtožencev, ostale tri pa na do smrtne ječe.

Britanska obveščevalna služba za Nemčijo javlja, da bo razprava proti devetim članom uprav taborišča v Mathausenu je sodišče obsodilo na smrt z obsejem 58 obtožencev, ostale tri pa na do smrtne ječe.

Britanska obveščevalna služba za Nemčijo javlja, da bo razprava proti devetim članom uprav taborišča v Mathausenu je sodišče obsodilo na smrt z obsejem 58 obtožencev, ostale tri pa na do smrtne ječe.

Britanska obveščevalna služba za Nemčijo javlja, da bo razprava proti devetim članom uprav taborišča v Mathausenu je sodišče obsodilo na smrt z obsejem 58 obtožencev, ostale tri pa na do smrtne ječe.

Britanska obveščevalna služba za Nemčijo javlja, da bo razprava proti devetim članom uprav taborišča v Mathausenu je sodišče obsodilo na smrt z obsejem 58 obtožencev, ostale tri pa na do smrtne ječe.

Britanska obveščevalna služba za Nemčijo javlja, da bo razprava proti devetim članom uprav taborišča v Mathausenu je sodišče obsodilo na smrt z obsejem 58 obtožencev, ostale tri pa na do smrtne ječe.

Britanska obveščevalna služba za Nemčijo javlja, da bo razprava proti devetim članom uprav taborišča v Mathausenu je sodišče obsodilo na smrt z obsejem 58 obtožencev, ostale tri pa na do smrtne ječe.

Britanska obveščevalna služba za Nemčijo javlja, da bo razprava proti devetim članom uprav taborišča v Mathausenu je sodišče obsodilo na smrt z obsejem 58 obtožencev, ostale tri pa na do smrtne ječe.

Britanska obveščevalna služba za Nemčijo javlja, da bo razprava proti devetim članom uprav taborišča v Mathausenu je sodišče obsodilo na smrt z obsejem 58 obtožencev, ostale tri pa na do smrtne ječe.

Britanska obveščevalna služba za Nemčijo javlja, da bo razprava proti devetim članom uprav taborišča v Mathausenu je sodišče obsodilo na smrt z obsejem 58 obtožencev, ostale tri pa na do smrtne ječe.

Britanska obveščevalna služba za Nemčijo javlja, da bo razprava proti devetim članom uprav taborišča v Mathausenu je sodišče obsodilo na smrt z obsejem 58 obtožencev, ostale tri pa na do smrtne ječe.

Britanska obveščevalna služba za Nemčijo javlja, da bo razprava proti devetim članom uprav taborišča v Mathausenu je sodišče obsodilo na smrt z obsejem 58 obtožencev, ostale tri pa na do smrtne ječe.

Britanska obveščevalna služba za Nemčijo javlja, da bo razprava proti devetim članom uprav taborišča v Mathausenu je sodišče obsodilo na smrt z obsejem 58 obtožencev, ostale tri pa na do smrtne ječe.

Britanska obveščevalna služba za Nemčijo javlja, da bo razprava proti devetim članom uprav taborišča v Mathausenu je sodišče obsodilo na smrt z obsejem 58 obtožencev, ostale tri pa na do smrtne ječe.

Britanska obveščevalna služba za Nemčijo javlja, da bo razprava proti devetim članom uprav taborišča v Mathausenu je sodišče obsodilo na smrt z obsejem 58 obtožencev, ostale tri pa na do smrtne ječe.

Britanska obveščevalna služba za Nemčijo javlja, da bo razprava proti devetim članom uprav taborišča v Mathausenu je sodišče obsodilo na smrt z obsejem 58 obtožencev, ostale tri pa na do smrtne ječe.

Britanska obveščevalna služba za Nemčijo javlja, da bo razprava proti devetim članom uprav taborišča v Mathausenu je sodišče obsodilo na smrt z obsejem 58 obtožencev, ostale tri pa na do smrtne ječe.

Britanska obveščevalna služba za Nemčijo javlja, da bo razprava proti devetim članom uprav taborišča v Mathausenu je sodišče obsodilo na smrt z obsejem 58 obtožencev, ostale tri pa na do smrtne ječe.

Britanska obveščevalna služba za Nemčijo javlja, da bo razprava proti devetim članom uprav taborišča v Mathausenu je sodišče obsodilo na smrt z obsejem 58 obtožencev, ostale tri pa na do smrtne ječe.

Britanska obveščevalna služba za Nemčijo javlja, da bo razprava proti devetim članom uprav taborišča v Mathausenu je sodišče obsodilo na smrt z obsejem 58 obtožencev, ostale tri pa na do smrtne ječe.

Britanska obveščevalna služba za Nemčijo javlja, da bo razprava proti devetim članom uprav taborišča v Mathausenu je sodišče obsodilo na smrt z obsejem 58 obtožencev, ostale tri pa na do smrtne ječe.

Britanska obveščevalna služba za Nemčijo javlja, da bo razprava proti devetim članom uprav taborišča v Mathausenu je sodišče obsodilo na smrt z obsejem 58 obtožencev, ostale tri pa na

KULTURA

Zapozneli spomini
Knjiga, ki je izgubila svojo ostrino

II.

V teh dneh, približno štiri in pol leta po izgotovitvi, »Stalin, ocena moza in njegovega vpliva« po dolgem času končno prihaja v javnost. Knjiga ima natančno isto vsebino, kot jo je imela nekdanja »zaplenjena« izdaja, toda videti je, kot da bi ji čas vzel njeno nekdanjo senzacionalno in uničujočo moč. Močna in resna osebnost v Georgiju rojenega vojne voditelja Sovjetske zveze stoji dejansko daleč nad višino, kjer bi ji lahko škodovali ostri in neprizanesljivi udarci moza, ki se je rodil v slovenski Ukrajini.

Razkačenost in sovraštvo so značilnosti, ki jih bo opazil čitatelj, ki ni se stalinist ne trockist. Takšen čitatelj, ki ni izbežan v potanostih obeh »iznov« — stalinizma in trockizma — bo našel, da je Trocki »Stalin« nekoliko pristransko opisana oseba. Najbolj zanimivo poglavje je »Pot k oblasti, zaprepaščujoče, toda ne preveč prepričljivo opisovanje Lenineve smrti. To je bilo eno izmed tistih poglavij, ki jih Trocki sam ni končal in ki ima mnogo Malamutovih pripomb. Najzanimivejšje je vendar v Trockijevih besedah. Po teh podatkih naj bi po postopnem razmerju med Leninom in Stalinom vedno bolj sovražno. Trocki raje je postalo tako napeto, da je Stalin celo javno želel Lenino smrt. Takrat je Lenin bil že resno bolan in letal negiben in brez moči v svoji sobi, kamor ni imel nobene dostopa.

V tej zvezi naj bi bil tajni sestanek, ki so se ga udeležili »veliki trije« — Stalin, Trocki, Kamenjev in Zinovjev (zadnji) dva sta bila obsojena in ustreljena 1936 v značilnih trockistov, ko je bil Trocki še v izgnanstvu. Tu je poročal Stalin o nezaljubljeni Lenini zahtevi, naj bi mu dali trup, da bi si končal svoje trpljenje poine dni. Sklenili so odkloniti to Lenino željo. Leto dni pozneje je Lenin umrl.

Čudežno zdravilo
Kdaj bodo iznašli
umetni penicilin

V teku nedavnega obiska v Združenih državah — pripoveduje dr. Ernest Chain, eden izmed znanih zdravnikov, ki je odkril lastnosti penicilina — se mi je nudila prilika, da sem obel od ogromne naprave za proizvodnjo penicilina, ki jih je zgradila Amerika. Pogled nanje dela res mogoče viti. Postopek proizvodnje penicilina je zelo silben postopek varjenja piva. Kulture rastejo v velikih posodah, ki vsebujejo okoli 20.000 galon (1 galon = 4,54 l) običajne kulturne tekočine, skozi katero vijejo večje količine prečiščenega zraka. Največjo proizvodnjo penicilina dosežejo po treh do štirih dneh. Po tem času tekočino prečistijo in odstranijo. Penicilin je postajal zelo cenen proizvod. V Združenih državah plačujejo zdaj za cevo penicilina, ki vsebuje 100.000 erfordskih enot, le 1 dolar. Za zdraviljenje splošnega zastrupljenja krvi je potrebno en do dva milijona enot penicilina. Tako bi stalo celotno zdraviljenje okoli 5 do 10 funtov (4.500 do 9.000 lir). Toda za običajno zastrupljenje prta je seveda treba mnogo manj penicilina.

Britanski in ameriški kemiki se že štiri leta neprestano ukvarjajo z nalogo, da bi ugotovili, iz česa je penicilin in ali ga je mogoče proizvajati umetno v laboratorijih na sintetični način brez gojilnic. Pri tej stvari je sodelovalo veliko število znanstvenikov na obeh straneh Atlantika. Posamezne skupine delavcev so stalno izmenjavale izsledke. Vse to je potekalo pod pokroviteljstvom vlade. Kot rezultat teh raziskovanj danes natančno vemo, kako je penicilin kemično sestavljen, vsi poskusi, da bi se do kopali do delovne metode sintetičnega proizvajanja pa so doslej propadli. Po mnenju dr. Chaina je možnost, da bi v bližnji bodočnosti iznašli ceno metodo sintetičnega proizvajanja penicilina, kar bi nam domestilo organsko proizvajanje, se precej oddaljena.

Naj na kratko povem — je dejal dr. Chain — kaj penicilin lahko napravi. Zdravi lahko tiste bolezni, ki jih povzročajo za penicilin občutljive bakterije, tako n. pr. teška zastrupljenja krvi, pljučnice, omejenega kosti, meningitisa in spolne bolezni. Pred poznanim penicilinom je bila stopnja umrljivosti pri teh boleznih skoraj 80%, zdaj pa je zaradi zdraviljenja s penicilinom padla na okoli 10%. Morda je ena izmed najuspešnejših pridobitev v tem, da je penicilin dejansko odstranil nevarnost zastrupljenja ran, s čimer je v veliko pomoč zdravilstvu. Vojne rane so postale z uporabo penicilina stvar zdraviljenja nekaj tednov; prej so za enake rane potrebovali večkrat po več mesece.

Penicilin pa ne zdravi vseh bolezni. Številne težke bolezni, ki jih povzročajo bakterije, ki se penicilinu upirajo, so s penicilinom neozdravljive. Sem spada jetika (tuberkuloza), zastrupljenja s hrano, tifus, otroška paraliza ter influenca (španška). Penicilin tudi ne vpliva na rak, ki sicer ni bolezen, ki bi jo povzročali mikrobi.

CHURCHILL ZA SPORAZUM
MED ZAHODOM IN ZSSR

Na banketu, ki so ga priredili ob priliki podelitve westminstrskega nagrade meščanstva Winstonu Churchill, je imel bivši britanski ministri predsednik govor, v katerem je poudaril potrebo po dosegu sporazuma med zahodnimi demokracijami in Sovjetsko zvezo. Churchill je razložil obstojne razloge, da bi se združili v eno celoto, da bi se najprej upanje in prvi poskusi, ki ga morajo napraviti, dosega dobrega in iskrenega razumevanja s Sovjetsko zvezo s pomočjo organizacije Združenih narodov.

»V tem poizkusu — je nadaljeval Churchill — mora svet angleškega jezika in demokracije Zahoda Evrope viti svojo ologo in so glasno delovati. Samo na ta način je mogoče preprečiti katastrofo, samo na ta način lahko rešimo narode in sami sebe.

Churchill je izrazil željo, naj bi bila med Združenimi narodi močna Francija, obnovljena Italija in da bi mnoge manjše države hoteli pri spetki k obnovi in vzdrževanju vseumogovnega instrumenta svetovne vlade za ohranitev svobode in preprečitev vojne.

ARETACIJA BIVŠEGA
SEFA PROTISPIONAŽE
DE WAVRINA

Bivši šef protivohunske službe generala De Gaulle polkovnik André De Wavrin, znan pod imenom »polkovnik Passy«, bo ostal dva meseca zaprt v neki trdnjavi v bližini Pariza zaradi znanstvenosti predaje oblasti. Francoski časopisi pravijo, da bo velik skandal, ako bodo oblasti objavile (posebej pred 2. junijem, ki je doleten za volitve) izide preiskave, ki je trenutno v teku o porabi tajnih skladov, ki so bili na razpolago »D.C.E.R.« (Direction Générale Etudes et Recherches), ki jo je vodil polkovnik Passy do konca preteklega januarja.

RAZPUST BAVARSKÉ MONARHIŠTNE STRANKE
Zavezniška vojska uprava je v četrti odredila razpust bavarske monarhistične stranke, ki je bila znana pod imenom »stranka kralja in domovine«. Zagovarjala je vzpostavitev bavarske kraljevske hiše Wittelsbachov, katere sedanji glavar je prestolonaslednik Ruprecht, sin Ludvika III., zadnjega bavarskega kralja.

Po vesteh ameriške informacijske službe v Nemčiji je beje neka vizitka osebnosti pri ameriški vojski upravi v Münchnu izjavila, da je ukaz o razpustu prišel od enajstih vojaških oblasti.

ZANIMIVOSTI

Pri pregledu nekega avtomobila na francosko nemški meji pri Metz, je ameriška vojska policija odkrila dve mrtvaški krati, v katerih sta bila skrila dva nemška vojna ujetnika, ki sta ušla iz taborišča.

Zaradi poplave na ravnini Adana, v jugovzhodni Turčiji, je ostalo v 30 vaseh brez strehe čez 2.000 ljudi. Domnevajo, da je izgubilo življenj 100 ljudi.

Tanjus poroča, da so v Zagrebu sklenili ob priliki obilnice zmage spremeniti nekatera imena trgovin v mestu. Nova imena bodo naslednja: trg maršala Tita, trg generala Stalina, trg Franklina Roosevelta, trg Velike Britanije in trg Republike.

Univerza v Laidi je podelila Vinstonu Churchillu častno diplomu. Izročil ji je prisostvovala tudi princesa Julijana, prince Bernhard in nizozemski ministri predsednik.

SIMBOLIKA KLOBUKA

Najbolj čudno pri klobukih je to, da niti ne opazimo, kako so ti simboli. Četudi jih hočemo pravilno razumeti, se moramo pogledati pomen zgodovinske dobe. Vsekakor kaže, da bodo klobuki modifikacija in risarom vzorec klobuki v naslednjih desetih letih majhni.

Kaj pa z možimi klobuki? Tudi ti so čudni. Zakaj mora imeti vsak stotilec svoje posebne klobuke — esemajsto trikotnjak, — devetnajsto cilindar, dvajseto pa mehko pokrivajo iz klobučevine? To je zaradi tega, ker so tudi možni klobuki simboli. Cilindar je gotovo simbol, in zelo verjetno je, da je takrat, ko so ga splošno nosili, krivulja ženske emancipacije padala in se dvigala z izpreminjajočo se višino možnega klobuka. Ko se je vrnila klobuka znala, so čene za velike trgati svoje okove. Če imate dostop do zadnjih virov, preizkusite sami to teorijo. Če greste na v sedemdeset let, boste ugotovili, da so takrat vsi možni nosili enake klobuke; imeli so široke kraje in visoko oglavje. Pritrdite, Navada, da morajo možni nositi klobuke, kadar gredo iz hiše, je popolnoma moderna zamisel — v srednjem veku so nosili depice — in navada, da morajo nositi klobuke žene, je še novejša zabava.

Ko je sv. Pavel dejal, naj bodo žene v cerkvi pokrite, jim gotovo ni rekli, da morajo nositi izzvalne klobuke; zahteval je od njih naj bodo lahko zakrite. Žene so začele nositi klobuke šele takrat, ko so se začele emancipirati. Z drugimi besedami (repar zveni precej fantazično) so klobuke ukradke mošči. Res je, da so nagradili kopico okrasja, toda osnova je trojeja, ki jo so podedovali po možkih, pa naj bi velika stvar, kakršne so nosili leta 1780 in 1910, ali pa zaveda, kakršne smo videvali v letih 1850 in 1935. Ob dveh prilikah, leta 1870 in znova 1910 so bili zelo veliki klobuki uvozi v velike družabne prebratke: francosko revolucijo in prvo svetovno vojno. Pred drugo svetovno vojno pa so se pojavili leta majhnih klobukov, včasih naravnost smešno majhnih klobukov. Bili pa so zelo sveži in nekoliko prisojeni.

Dobe, ki sledi krizam, navadno označujejo majhni klobuki, ki se temo prilagajajo kratko ostrizanim glavam. Spominimo se samo tako imenovanega »cicloche« (zvonce), ki se je pojavil po versailski mirovni pogodbi. Razumski razlog bi skoraj kazal na pomanjkanje materiala, zd se pa, da segajo klobuki vsekakor hote lineti na kaj po glavo klobuk.

NIKAE SLEDI ZA
MUSSOLINJEVIM TRUPLJEM

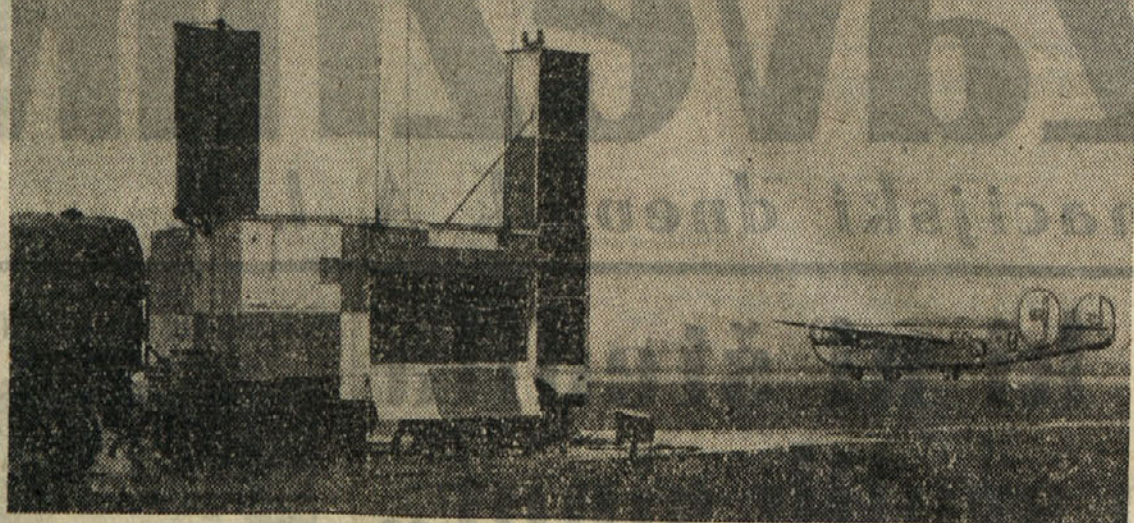
Motorna ladja »Beatrice« je večeraj jutraj, po razstavitvi blaga v Livornu zapustila pristanišče, med tovorom nisi našli nikakega sledu o Mussolinijevem truplu. Preiskave bodo nadaljevali v vseh pristaniščih, v katerih bi pripeljal »Beatrice« v prihodnjih dneh. To so: Neapelj, Palermo, Cagliari in Catania. Na ladjo se je vkrvalo nekaj policijskih agentov, ki bodo po vrsti opravliali službo.

P. G. WODEHOUSE

NOVINAR PSMITH

»Gospod«, je odgovoril Brady zaveda je takšna. Obkleski je s suknilj in nadaljeval: »Zdaj, ko sem premagal Wolmanna, mi bodo prav gotovo ponudili, da se borim s kakšnim močnejšim nasprotnikom: morda celo z Jimmyjem Garvinom. Če se bo to zgodilo, ali me razumeta, kaj mi silim reči? Moral bi najti kakšno mesto, kjer bi se mogel vezbati in ne bi mogel ostati v uredništvu. Toda če vidva mislita, da je do volim, sem pripravljen in vesel bom, ko bom ostal z vama, dokler ne bom moral odpotovati.«

»Zavrtano je, vzklilni Billy. «Na ma zadostuje. Če boste naredili tak, Kid, midva vas veselja.«

Radarsko in radijsko nadzorstvo letal s tal bo postalo za bodoči letalski promet silno koristno. Ščitilo bo letala pri pristajanju zlasti v neugodnih vremenskih prilikah (megla). Nadomestilo bo med vojno uporabljeni način pristajanja v megli »Fido« (gorilniki za razsvetljenje megle), ki se je izkazal drag za mirne case. Nove premične radijsko-radarske naprave lahko pripeljejo letalo iz dalečave do 50 km na točno določeno mesto pristajanja, in to kljub najgostejši megli. Na sliki vidimo eno izmed premičnih radarsko-radarskih naprav, ki so jih že začeli uporabljati. Orno platno na nekaterih straneh avtomobila z radarsko napravo preprečuje napadno in nepotrebno stransko izževanje radarskih žarkov. V ozadju letalo »Liberators«, ki pristaja v megli le s pomočjo radijske in radarske zveze

IZ SLOVENIJE

»Ljudska pravica« javlja, da so slovenski rudarji v prvomajskem tekmovalstvu dosegli pomembne uspehe. Po pisanju lista je tekmovalstvo postalo njihov delovni sistem. Posebna preiskovalna komisija je preučila delo, ki so ga opravili delavci posameznih rudnikov. V celotnem tekmovalstvu je rudnik Zagorje, ki je povečal proizvodnjo za 11 odstotkov, dosegel prvo mesto. Drugo mesto je zasedel rudnik Trbovlje, tretje pa Velenje. V posameznih mesecih je prvo mesto zasedel rudnik Kočevje (februar), Trbovlje (marec), Rajhenburg (april).

Gospodarski odbor AFZ je prejel nalogo, da razdeli 40.000 kg sladkorja, ki je od českoslovaške pošiljke Jugoslaviji odpadel na Slovenijo. Sladkor so namenili predvsem otrokom v prvem letu in nosečim ženam izseljenih in v vojni naj bolj prizadetih krajev, kjer je bilo pomanjkanje sladkorja skozi daljši čas. Sladkor je bil razdeljen po družinah, po polovici po družinah, po polovici po družinah, po polovici po družinah.

Komisija za ugotavljanje vojnega dohodka v Ljubljani je razpravljala o vojnem dohodku naslednjih podjetij: »Everest« — lastnika Kovčič Ante in Gerovac Mate, Prešernova ul. (2.800.000 din); »Servis-Biro« — Juvan Rudolf in Milan, Štebnburgova (149.000 din); Kocutar Ana, trg. s čevlji, Tyreva (175.440 din).

Letalska organizacija Slovenije bo otvorila v letošnjem poletju letalske sole za jadralne pilote A, B, C in srebrni C. Jadralne sole bodo na Jadranskem cesti Bloke, v Ribnici in na Dobrem polju. Glavni odbor je že razpisal natečaj za sprejem gojencev.

Novi Vodmat v mestni četrti Moste si je v svoj program promislil tekmovalstvo stavil udeleževatelja tekmovalstva v letih 1945, ki je bila Koroška osvobodila. Med drugim pravi: »Koroški Sloveni so bili v letih nacistične okupacije in se prav posebej ne med vojno izpostavljeni vsem mogočim zapostavljenostim in preganjanjem. Ako tudi nihče niso trdili, da uživajo daleč polne pravice enakopravnega naroda, pa vendar lahko ugotovimo, da so jim prizadeti škodo in krivito deloma zopet popravili. Malimo na sole, zadrage, na posojilnice, na mase in pridige v njihovi materialni, na radijske oddaje in končno na časopis, ki ga ti, dragi bralci, držite v rokah! Prav dobro vemo, da slovenscina kot uradni jezik ni priznana, da so napeli — skoraj izključno v nemškem jeziku...«

IZ KOROŠKE

»Koroška kronika« je objavila spominalec članek o dogodkih 2. maja 1945, ko je bila Koroška osvobodila. Med drugim pravi: »Koroški Sloveni so bili v letih nacistične okupacije in se prav posebej ne med vojno izpostavljeni vsem mogočim zapostavljenostim in preganjanjem. Ako tudi nihče niso trdili, da uživajo daleč polne pravice enakopravnega naroda, pa vendar lahko ugotovimo, da so jim prizadeti škodo in krivito deloma zopet popravili. Malimo na sole, zadrage, na posojilnice, na mase in pridige v njihovi materialni, na radijske oddaje in končno na časopis, ki ga ti, dragi bralci, držite v rokah! Prav dobro vemo, da slovenscina kot uradni jezik ni priznana, da so napeli — skoraj izključno v nemškem jeziku...«

V Borovljah so dobili v cerkvi močan slovenski pevski zbor. Prva svetovna vojna je odnesla zvon iz cerkvice na Doleh, druga vojna pa še drugega. Zdaj so dobili novega v zameno; vili so ga gojili Leki, Franc Jož v Celju, Benjamin Vajdič v Tacnu, Franci in Peter Benčan v Planini, Pepo Kodrič, posestnik in trgovec v sv. Križu pri Kostanjevici.

P. G. WODEHOUSE

NOVINAR PSMITH

»Gospod«, je odgovoril Brady zaveda je takšna. Obkleski je s suknilj in nadaljeval: »Zdaj, ko sem premagal Wolmanna, mi bodo prav gotovo ponudili, da se borim s kakšnim močnejšim nasprotnikom: morda celo z Jimmyjem Garvinom. Če se bo to zgodilo, ali me razumeta, kaj mi silim reči? Moral bi najti kakšno mesto, kjer bi se mogel vezbati in ne bi mogel ostati v uredništvu. Toda če vidva mislita, da je do volim, sem pripravljen in vesel bom, ko bom ostal z vama, dokler ne bom moral odpotovati.«

»Zavrtano je, vzklilni Billy. «Na ma zadostuje. Če boste naredili tak, Kid, midva vas veselja.«

IZ SLOVENIJE

»Ljudska pravica« javlja, da so slovenski rudarji v prvomajskem tekmovalstvu dosegli pomembne uspehe. Po pisanju lista je tekmovalstvo postalo njihov delovni sistem. Posebna preiskovalna komisija je preučila delo, ki so ga opravili delavci posameznih rudnikov. V celotnem tekmovalstvu je rudnik Zagorje, ki je povečal proizvodnjo za 11 odstotkov, dosegel prvo mesto. Drugo mesto je zasedel rudnik Trbovlje, tretje pa Velenje. V posameznih mesecih je prvo mesto zasedel rudnik Kočevje (februar), Trbovlje (marec), Rajhenburg (april).

Gospodarski odbor AFZ je prejel nalogo, da razdeli 40.000 kg sladkorja, ki je od českoslovaške pošiljke Jugoslaviji odpadel na Slovenijo. Sladkor so namenili predvsem otrokom v prvem letu in nosečim ženam izseljenih in v vojni naj bolj prizadetih krajev, kjer je bilo pomanjkanje sladkorja skozi daljši čas. Sladkor je bil razdeljen po družinah, po polovici po družinah, po polovici po družinah, po polovici po družinah.

Komisija za ugotavljanje vojnega dohodka v Ljubljani je razpravljala o vojnem dohodku naslednjih podjetij: »Everest« — lastnika Kovčič Ante in Gerovac Mate, Prešernova ul. (2.800.000 din); »Servis-Biro« — Juvan Rudolf in Milan, Štebnburgova (149.000 din); Kocutar Ana, trg. s čevlji, Tyreva (175.440 din).

Letalska organizacija Slovenije bo otvorila v letošnjem poletju letalske sole za jadralne pilote A, B, C in srebrni C. Jadralne sole bodo na Jadranskem cesti Bloke, v Ribnici in na Dobrem polju. Glavni odbor je že razpisal natečaj za sprejem gojencev.

Novi Vodmat v mestni četrti Moste si je v svoj program promislil tekmovalstvo stavil udeleževatelja tekmovalstva v letih 1945, ki je bila Koroška osvobodila. Med drugim pravi: »Koroški Sloveni so bili v letih nacistične okupacije in se prav posebej ne med vojno izpostavljeni vsem mogočim zapostavljenostim in preganjanjem. Ako tudi nihče niso trdili, da uživajo daleč polne pravice enakopravnega naroda, pa vendar lahko ugotovimo, da so jim prizadeti škodo in krivito deloma zopet popravili. Malimo na sole, zadrage, na posojilnice, na mase in pridige v njihovi materialni, na radijske oddaje in končno na časopis, ki ga ti, dragi bralci, držite v rokah! Prav dobro vemo, da slovenscina kot uradni jezik ni priznana, da so napeli — skoraj izključno v nemškem jeziku...«

V Borovljah so dobili v cerkvi močan slovenski pevski zbor. Prva svetovna vojna je odnesla zvon iz cerkvice na Doleh, druga vojna pa še drugega. Zdaj so dobili novega v zameno; vili so ga gojili Leki, Franc Jož v Celju, Benjamin Vajdič v Tacnu, Franci in Peter Benčan v Planini, Pepo Kodrič, posestnik in trgovec v sv. Križu pri Kostanjevici.

Novi Vodmat v mestni četrti Moste si je v svoj program promislil tekmovalstvo stavil udeleževatelja tekmovalstva v letih 1945, ki je bila Koroška osvobodila. Med drugim pravi: »Koroški Sloveni so bili v letih nacistične okupacije in se prav posebej ne med vojno izpostavljeni vsem mogočim zapostavljenostim in preganjanjem. Ako tudi nihče niso trdili, da uživajo daleč polne pravice enakopravnega naroda, pa vendar lahko ugotovimo, da so jim prizadeti škodo in krivito deloma zopet popravili. Malimo na sole, zadrage, na posojilnice, na mase in pridige v njihovi materialni, na radijske oddaje in končno na časopis, ki ga ti, dragi bralci, držite v rokah! Prav dobro vemo, da slovenscina kot uradni jezik ni priznana, da so napeli — skoraj izključno v nemškem jeziku...«

P. G. WODEHOUSE

NOVINAR PSMITH

»Gospod«, je odgovoril Brady zaveda je takšna. Obkleski je s suknilj in nadaljeval: »Zdaj, ko sem premagal Wolmanna, mi bodo prav gotovo ponudili, da se borim s kakšnim močnejšim nasprotnikom: morda celo z Jimmyjem Garvinom. Če se bo to zgodilo, ali me razumeta, kaj mi silim reči? Moral bi najti kakšno mesto, kjer bi se mogel vezbati in ne bi mogel ostati v uredništvu. Toda če vidva mislita, da je do volim, sem pripravljen in vesel bom, ko bom ostal z vama, dokler ne bom moral odpotovati.«

»Zavrtano je, vzklilni Billy. «Na ma zadostuje. Če boste naredili tak, Kid, midva vas veselja.«

NOVE CENE ZA
ELEKTRICNO CESTNO
ŽELEZNICO

Zavezniška vojska uprava je odobrila sledeče pristojbine za mestna podjetja:

Na električni cestni železnici veljajo od 14. maja 1946 naslednje cene: vozovnica s povratkom od 8.30 do 8.30 ob delavnikih: 4 lire; vozovnica za eno smer ob delavnikih: 5 lire; nočna vozovnica ob delavnikih: 8 lire; nočna vozovnica ob nedeljah: 10 lire.

Voda: z veljavo od 22. februarja 1946: v predmestjih za splošno uporabo: 5.20 lir; v mestu za domačo uporabo, posebni števec: 5.20 lir; v mestu za domačo uporabo, glavni števec: 4.40 lir; v mestu za vodo za domačo uporabo (civilno, vojaško in državno) 4.40 lir; družbe in ustave za pomoč 3.20 lir; občina, uradi, kole, občinske prenice in javni vodovodi: 1.20 lir; naprave za čiščenje odpadnih voda: 1.20; cene veljajo za kubni meter vode.

Elektrika: z veljavo od 22. februarja 1946: razsvetljava: 4 lire kw; nočna uporaba: 3 lire kw; domača uporaba: 3 lire kw; za kuhinjsko uporabo, ogrevanje kopalnice podnevi: 3 lire in ponoči 2 lire kw; splošna razsvetljava: 1.20 lire kw; splošna razsvetljava ponoči: 1.20 lire kw; domača razsvetljava: 0.85 lire kw; električna cestna železnica na Opčine: 1.60 lire kw.

Plačilo dohodninskega davka
Dne 10. maja so izdali ukaz št. 125 Zavezniške vojske uprave, ki ureja plačilo splošnega dohodninskega davka na dohodke občin in ostalih družb.

Silkarska razstava
A. Černigoja

V soboto 18. t. m. bodo v galeriji S. Giusto odprli silkarsko razstavo A. Černigoja, na kateri nam bo umetnik prikazal vse svoje delo, ki sega več let nazaj. S tem bo prikazala razvoj pota in smer, ki jo Černigoj zastopa danes. Razstavljeno bo okoli 35 del, motivov iz tržaškega okolja, večina oljnatih slik. Razstava bo odprta do 1. junija. t. l.

Gledališče Fenice

Danes zvečer bo ob 20. uri v gledališču Fenice velika varietetska predstava, v priredbi J. Wolfara Entertainmentes; predpoda: vstopnice pri gledališki blagajni.

Obsojeni napada'ec

Včeraj so pred rednim porotnim sodiščem obsodili na šest let zapora z vsemi posledicami na plačilo procehastih stroškov Antonija Braniča, rojenega leta 1927 v Mlaji, ki je dne 29. avgusta 1945 znil s strelom iz samokosa znane skavdrista Adalberta Zanetija.

P. G. WODEHOUSE

NOVINAR PSMITH

»Gospod«, je odgovoril Brady zaveda je takšna. Obkleski je s suknilj in nadaljeval: »Zdaj, ko sem premagal Wolmanna, mi bodo prav gotovo ponudili, da se borim s kakšnim močnejšim nasprotnikom: morda celo z Jimmyjem Garvinom. Če se bo to zgodilo, ali me razumeta, kaj mi silim reči? Moral bi najti kakšno mesto, kjer bi se mogel vezbati in ne bi mogel ostati v uredništvu. Toda če vidva mislita, da je do volim, sem pripravljen in vesel bom, ko bom ostal z vama, dokler ne bom moral odpotovati.«

»Zavrtano je, vzklilni Billy. «Na ma zadostuje. Če boste naredili tak, Kid, midva vas veselja.«

GORICA

Pogreb Jožeta Srebrniča

V nedeljo dopoldne je bil v Goricu svetčan pogreb v spomlad 1944 padlega Jožeta Srebrniča, bivšega poslanca, člana Slovenskega narodno osvobodilnega sveta, člana Pokrajinskega narodno osvobodilnega odbora za Slovensko Primorje in člana KPS za Primorje.

Zalna svečanost se je začela zjutraj v Rojčah, kamor so slovenski partizani in garibaldinci prinesli ob 10. uri krsto in jo položili na žalni oder. Od pokopnika se je v slovenski poslovi Ivan Regent, ki je opisal Srebrničev partizanski borbo, nato pa je v italijanski govoril Giorgio Jaksetich. Ko so Združeni goristi penski zbori zapeli žalostinko, so se sbrani vrstili v sprevod, ki je odšel ob 11. uri z Rojč proti Gorici in po mestih ulicah proti Solkanu. Tu sta padlemu borcu izkazala zadnji pozdrav Leopold Kres in Leopoldo Gasparini. Zjutraj so s kratko pietetno slovesnostjo odkrili na Srebrničevi rojstni hiši spominsko ploščo.

Razprava pred
KOMISIJO ZA ČIŠČENJE

Komisija za čiščenje je na včerajšnji javni seji razpravljala o prigovoru na predvideno dvomešno prepoved izvrševanja policije, ki ga je vložil zdravnik-kirurg dr. Giordano Gregorij iz Gorice. Ker je komisija medtem prejela prijavo v kateri G. Salvatore Atzoni očita Gregoriju odgovornost za interakcijo v koncentracijskem taborišču Dachau, je zahtevala izredno porotno sodišču v Trstu v nadaljnji postopek.

V primeru odvetnika dr. Filipa Gatteschiha, bivajočega v Franciji, za katerega so predlagali šestmesečno prepoved izvrševanja policije, je komisija sprejela prigovor, ki ga je vložil Gatteschi zaradi nepriljubljenosti komisije.

Zadnji je bil na dnevnem redu primer odvetnika Maria Bocinija iz Ville Vicentice, ki se je pritožil proti predlagani triletni prepovedi izvrševanja policije. Bil je obtožen skavdrizma, splošnega udejstvovanja pri fašističnih strankah, političnih govorov in sodelovanja pri republikanski fašistični stranki. Bocini je trdil, da se v politiki ni aktivno udeleževal in da je imel v 20 letih le 3 politične funkcije. Komisija je po dolgem pretrusu zmanjšala predvideno prepoved na 5 mesecev.

Prošnje za posojila

Finančni intendant, v svojstvu oskrbnika premičnih in nepremičnin ukinjenih fašističnih sindikatov, ustanov in organizacij, vabi vse upnike do katere koli omenjene organizacije, da predložijo za odobritev posojil Finančni intendant v Gorici prošnje, opremljene z dokumenti najkrajše do 30. junija 1946.

Tuje cigarete na nakaznice

Pri prihodnjem razdeljevanju tobaka bodo potrebni tudi tuje cigarete, in sicer italijanske ter ameriške.

RAZDELJEVANJE
HLADILNE SOLI

Trgovska zveza sporoča, vsi izdelovalci in prodajalci hladilne soli, ki potrebujejo sol, naj pridejo na sestanke v sredo 15. t. m. ob 11. uri na sedež zveze.

Rešilni avtomobil so včeraj popoldne policijski na pokopališču, kjer je 32 letni Luigi Droghovig, stanujoči ulici Rafut, postalo namodna sila, ko je prisostvovala pogrebu svoje matere in je padla v nezavest. Nevarščina v poznih večernih urah se ni prišla k zavesti.

Iz stanovanja Janeza Komarva v Svinem pri Kobarižu so neznan tatovi odnesli možno obleko, srajco in denarnico s 3000 lirami.

RADIO